

OMÜ'de fareli deney!

Ondokuz Mayıs Üniversitesi'nde uzun soluklu çalışmalar sürecinde deney fareleri kullanan bilim insanları, yeni hastalıklara umut olmak için yoğun mesai harcıyor

INSANLARIN metabolizmasına en yakın canlı olarak bilinen fareler bazı bilimsel çalışmaların aydınlatılmasında kullanılıyor. Bilim insanlarının küçük alanlarda büyük çalışmalar yapmasına olanak sağlayan deney fareleri özel laboratuvar ortamlarında belirli bir sıcaklıkta yetişiyor.

Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Fen Fakültesi Biyoloji Bölümü Araştırma Görevlisi Dr. Gönül Solmaz ve Doç. Dr. Emine Dıraman ise yaptıkları bilimsel çalışma sonucunda sedef hastalığında kullanılan ilacın ve bazı kanser hastalıklarında kullanılan ilacın yan etkilerini azaltma konusunda önemli çalışmalar yapıyor. Uzun soluklu çalışmalar sürecinde deney fareleri kullanan bilim insanları yeni hastalıklara umut olmak için yoğun mesai harcıyor.

SEDEF HASTALIĞI ÜZERİNDE ÇALIŞIYORLAR

Çalışmalar hakkında bilgi veren Dr. Gönül Solmaz, "Doç. Dr. Emine Dıraman hocamızla birlikte birçok çalışma yürütüyoruz. Çalışmalarımızı Deney Hayvanları Uygulama ve Araştırma Merkezi laboratuvarında, deney hayvanları üzerinde yapıyoruz. Neden deney hayvanları ile çalışmamızın sebebi çok miktardaki hayvanlarla küçük alanlarda çalışma yapabiliyor olmamızdır. Metabolizmamıza çok yakın oldukları için insan çalışmalarına başlamadan önce mutlaka deney hayvanlarında çalışmalar yapmak gerekiyor. Birçok hastalıkta kullanılan etken maddelerin yan etkilerini

azaltmak üzere antioksidan çalışmalarını ya da radikal süpürücü aktiviteleri analiz yaparak onların reaksiyonlarını çalışıyoruz. Dolayısıyla da bu kullanılan ilaçların yan etkilerini nasıl azaltabiliriz sorusunu, oluşturabilecek kombinasyonları açıklayarak cevap vermeye çalışıyoruz. Mesela en son çalışmamız Emine Dıraman hocamızla birlikte sedef hastalığı ve bazı kanser tiplerinde kullanılan ilaç kombinasyonları var. Bu ilaç kombinasyonları hastalıkları iyileştirme yönünde hareket ederken, yan etkileri de tabii ki oluyor. Bu yan etkileri mümkün olduğunca indirmek üzere çalışmalarımızı yapıyoruz. Bizim çalışmalarımız genelde uzun soluklu çalışmalar oluyor. Deney hayvanları tabii ki rastgele bir laboratuvarında yetiştirilmiyor. OMÜ'de özel olarak hazırlanan laboratuvarında, özel denek hayvanlarımızı kullanıyoruz. Bu hayvanları her türlü etik kavramlar içerisinde çok özel sistemler içinde yetiştiriyoruz" dedi.

FARELERLE ZAMAN GEÇİRİYORUZ

Deney faresi yetiştirmedeki ince detaylara değinen Dr. Solmaz, "Bunun için bu bulunduğumuz ortamın neminden aldığı gün

ışığına kadar önemli detaylara dikkat etmemiz gerekiyor. Bizler çalışmaya başlamadan önce, çalışma için ayrılan bir hayvan grubuyla, bir hafta önceden gelip vakit geçiriyoruz. Çünkü bizleri tanısınlar, stres altına girmesinler diye. Yabancı bir ses veya koku aldıklarında strese girerler. Stres de metabolizmayı son derece etkileyen bir faktör olduğu için bu faktörün herhangi bir olumsuz etkisini ortadan kaldırmak amaçlı bu işlemleri uyguluyoruz. Her dokusunu çalıştığımız bir projemiz var. Beyin, akciğer, karaciğer, böbrek, testis, ince bağırsak konularını çalıştık. Şu anda kalp ve dalak üzerinden çalışmalara devam ediyoruz" diye konuştu.

İHA

